

LOYALITEIT

Een pleegkind voelt zich verbonden met zijn ouders. Het zijn zijn wortels, hij is uit hen geboren. Deze band met hen blijft bestaan: soms zichtbaar doordat er contact is of erover gesproken wordt, anders onzichtbaar maar wel aanwezig. Dit is de zijns-loyaliteit. Daarnaast ontstaat naar de pleegouder ook verworven loyaliteit doordat zij voor het kind zorgen. Pleegkinderen moeten hun loyaliteit verdelen.

Het is van belang om deze loyaliteit op te merken en te erkennen als belangrijk voor een goede hechting. Voor de pleegsituatie geeft dit twee punten die het hechtingsproces van kinderen kunnen stimuleren:

1. ouders verdragen dat hun kinderen zich verbonden voelen met het pleeggezin;
2. pleegouders geven loyaliteiten van kinderen naar ouders toe een plaats zodat betrokkenheid, omgangsvormen, codes en normen in het pleeggezin geen foutverklaring van het gezin van herkomst inhouden maar als 'anders' mogen bestaan (Bastiaensen, 2001).

Uit onderzoek blijkt dat het van belang is dat ouders achter de pleegzorgplaatsing staan (Haans, Robbroeckx, Hoogeduin & Van Beem-Kloppers, 2009). Het bevordert een veilige hechting aan pleegouders. Als pleegouders en ouders elkaar accepteren en samenwerken komt dit ten goede aan de ontwikkeling van het pleegkind. Waar mogelijk ondersteunen pleegouders tijdelijk de ouders bij de opvoeding van hun kind, waarna de ouders zelf de opvoeding weer overnemen. Wanneer ouders geen permanent veilige gezinssituatie kunnen bieden waarin het kind zich gezond kan ontwikkelen, wordt er met ouders gewerkt aan een nieuwe invulling van hun rol als ouders, zodat zij blijvend betrokken zijn bij het leven van hun kind.

Bij problemen tussen ouders en pleegouders kan het pleegkind het gevoel krijgen te moeten kiezen tussen één van beiden. Wanneer ouders bijvoorbeeld niet achter de plaatsing staan, of pleegouders de contacten met ouders niet zien zitten komt het kind in een loyaliteitsconflict. Dit heeft vaak negatieve gevolgen voor het emotionele welzijn van het pleegkind en kan leiden tot (een verhoging van) gedragsproblemen (Leathers, 2003; Van den Bergh et al., 2011).

In het pleeggezin kan de loyaliteit naar ouders op vele manieren naar voren komen. Soms bijvoorbeeld bij het krijgen van bepaalde kleding of eten ('dat mag niet van mijn ouders'); het materieel 'goed' hebben ('mijn ouders hebben dit allemaal niet, het gaat niet goed met ze'); het anders gewend zijn ('dit doen wij niet zo').
Probeer hier het kind niet op andere gedachten te brengen of gewoontes te snel te veranderen. Het kan voor hen belangrijk zijn als uiting trouw te blijven aan hun ouder(s).

Bronnen:

Wat werkt in de pleegzorg; NJI, 2012 Mariska de Baat en Cora Bartelink

Module pleegzorgbegeleiding; NJI, 2013 Kenniskring Pleegzorg en het Nederlands Jeugdinstituut: Mariska de Baat en Marjan de Lange